

КОРОТКІ ПОВІДОМЛЕННЯ

УДК 517.5

В. М. Дільний (Дрогобиц. пед. ун-т)

ПРО ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ДЕЯКИХ УМОВ ДЛЯ ВАГОВИХ ПРОСТОРІВ ГАРДІ

Let $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, where $H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ is a space of functions analytic in the half-plane $\mathbb{C}_+ = \{z: \operatorname{Re} z > 0\}$, for which

$$\sup_{|\varphi| < \frac{\pi}{2}} \left\{ \int_0^{+\infty} |G(re^{i\varphi})|^p e^{-p\sigma r |\sin \varphi|} dr \right\} < +\infty.$$

In the case where a singular boundary function of G is identically constant and $G(z) \neq 0$ for all $z \in \mathbb{C}_+$, conditions equivalent to the condition $G(z) \exp \left\{ \frac{2\sigma}{\pi} z \ln z - cz \right\} \notin H^p(\mathbb{C}_+)$, where $H^p(\mathbb{C}_+)$ is the Hardy space, are found in terms of the behavior of G on the real semiaxis and the imaginary axis.

Нехай $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, де $H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ – клас функцій, аналітичних у правій півплощині $\mathbb{C}_+ = \{z: \operatorname{Re} z > 0\}$, для яких

$$\sup_{|\varphi| < \frac{\pi}{2}} \left\{ \int_0^{+\infty} |G(re^{i\varphi})|^p e^{-p\sigma r |\sin \varphi|} dr \right\} < +\infty.$$

У випадку, коли сингулярна гранична функція функції G є тотожно сталою і $G(z) \neq 0$ для всіх $z \in \mathbb{C}_+$, знайдено еквівалентні умови до $G(z) \exp \left\{ \frac{2\sigma}{\pi} z \ln z - cz \right\} \notin H^p(\mathbb{C}_+)$, де $H^p(\mathbb{C}_+)$ – простір Гарді, у термінах поведінки G на дійсній півосі та на уявній осі.

Нехай $H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, $1 \leq p < +\infty$, $\sigma \geq 0$, – клас функцій, аналітичних у правій півплощині $\mathbb{C}_+ = \{z: \operatorname{Re} z > 0\}$, для яких

$$\|G\| := \sup_{|\varphi| < \frac{\pi}{2}} \left\{ \int_0^{+\infty} |f(re^{i\varphi})|^p e^{-p\sigma r |\sin \varphi|} dr \right\}^{\frac{1}{p}} < +\infty.$$

Цей клас є узагальненням простору Гарді $H^p(\mathbb{C}_+)$ у півплощині. Останній [1] одержуємо, коли $\sigma = 0$. З іншого боку, простір $H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ містить [2, с. 26] клас Пелі–Вінера цілих функцій експоненціального типу $\leq \sigma$, що належать L^p на дійсній осі. Класи $H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ вивчалися в [3, 4]. Там, зокрема, встановлено, що функції $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ мають майже скрізь (м. с.) на $\partial\mathbb{C}_+$ кутові граничні значення, які теж позначаємо через $G(iy)$, і $G(iy)e^{-\sigma|y|} \in L^p(\mathbb{R})$. Для функцій з розглядуваного простору існує [5, 6] сингулярна гранична функція, що з точністю до адитивної сталої і значень у точках неперервності визначається рівністю

$$h(t_2) - h(t_1) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \int_{t_1}^{t_2} \ln |G(x + iy)| dy - \int_{t_1}^{t_2} \ln |G(iy)| dy.$$

Б. В. Винницький [7, 8] поставив задачу одержання кількісних умов, за яких у просторі $H_\sigma^2(\mathbb{C}_+)$ повною за вказаною вище нормою є система

$$\{G(z)e^{\tau z}, \tau \leq 0\},$$

де $G \in H_\sigma^2(\mathbb{C}_+)$. Ця задача залишається відкритою, проте в [8, 9] показано, що коли система є повною, то G не має нулів у \mathbb{C}_+ , її сингулярна гранична функція є тотожно сталою і виконується умова

$$\lim_{r \rightarrow +\infty} \left(\int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)| dt - 2\sigma \ln r \right) = -\infty. \quad (1)$$

У зв'язку з цим виникла задача про зв'язок умови (1) з поведінкою функції G на \mathbb{R}_+ . Її розв'язує наступне твердження.

Теорема. *Нехай $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, $1 \leq p < +\infty$, $\sigma > 0$, і $f(z) \neq 0$ для всіх $z \in \mathbb{C}_+$, а також $h(t) \equiv \text{const}$. Тоді умова (1) еквівалентна кожній з наступних умов:*

$$G(z) \exp \left\{ \frac{2\sigma}{\pi} z \ln z - cz \right\} \notin H^p(\mathbb{C}_+) \quad \text{для кожного } c \in \mathbb{R}, \quad (2)$$

$$\lim_{r \rightarrow +\infty} \left(\int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)| dt - 2\sigma \ln r \right) = -\infty, \quad (3)$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{\ln |G(x)|}{x} + \frac{2\sigma}{\pi} \ln x \right) = +\infty. \quad (4)$$

Доведення теореми випливає з лем 2–5. Зауважимо, що теорема залишається справедливою і для випадку $\sigma = 0$ в тому розумінні, що кожна з умов (1)–(4) визначає порожню множину у просторі $H_0^p(\mathbb{C}_+) \equiv H^p(\mathbb{C}_+)$. Нам невідомі подібні результати для інших вагових просторів Гарді. Щодо класу $H^p(\mathbb{C}_+)$, то одержати умови, які пов'язували б „малість” модуля функції на $\partial\mathbb{C}_+$ з „великістю” її модуля на \mathbb{R}_+ , неможливо. Справді, коли $G \in H^p(\mathbb{C}_+)$ не має нулів \mathbb{C}_+ і її сингулярна гранична функція є тотожно сталою, то [10, с. 149]

$$|G(x)| = \exp \left\{ \frac{1}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{x}{t^2 + x^2} \ln |G(it)| dt + cx \right\},$$

тобто коли $|G_1(it)| \leq |G_2(it)|$ для всіх $t \in \mathbb{R}_+$ і $c = 0$, то $|G_1(x)| \leq |G_2(x)|$ для всіх $x > 0$.

Сформулюємо допоміжне твердження, що міститься, фактично, в [5].

Лема 1. *Якщо $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, $1 \leq p < +\infty$, $\sigma > 0$, $h(t) \equiv \text{const}$ і $f(z) \neq 0$ для всіх $z \in \mathbb{C}_+$, то*

$$G(z) = \exp \left(ia_0 + a_1 z + \frac{1}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} Q(t, z) \ln |G(it)| dt \right), \quad a_0 \in \mathbb{R}, \quad a_1 \in \mathbb{R},$$

де

$$Q(t, z) = \frac{(tz + i)^2}{i(t^2 + 1)^2(t + iz)},$$

і виконуються умови

$$\varliminf_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)| dt > -\infty, \quad \ln |G(it)| \in L^1[-1; 1].$$

Лема 2. Якщо $G \in H^p_\sigma(\mathbb{C}_+)$ і виконується умова (1), то виконується й умова (3).

Доведення. Оскільки $G(it)e^{-\sigma|t|} \in L^p(\mathbb{R})$, то

$$\begin{aligned} \varphi_1(r) &:= \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt \leq \\ &\leq \frac{1}{p} \int_{1 < |t| \leq r} \frac{1}{t^2} |G(it)e^{-\sigma|t|}|^p dt \leq \\ &\leq \frac{1}{p} \int_{1 < |t| \leq r} |G(it)e^{-\sigma|t|}|^p dt < c_1 < +\infty. \end{aligned}$$

Функція

$$\varphi_2(r) := \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}|} dt,$$

очевидно, є монотонно зростаючою. Оскільки

$$\ln |G(it)e^{-\sigma|t|}| = \ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}| - \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}|},$$

то якби функція φ_2 була обмеженою зверху, то

$$\varliminf_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt > -\infty,$$

що суперечить умові. Отже,

$$\overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \varphi_2(r) = \lim_{r \rightarrow +\infty} \varphi_2(r) = +\infty.$$

Тому

$$\begin{aligned} &\overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt = \\ &= \overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} (\varphi_1(r) - \varphi_2(r)) \leq \overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} (c_1 - \varphi_2(r)) = -\infty, \end{aligned}$$

а отже, виконується умова (3).

Лема 3. Якщо $G \in H^p_\sigma(\mathbb{C}_+)$, $h(t) \equiv \text{const}$, $f(z) \neq 0$ для всіх $z \in \mathbb{C}_+$, а також виконується умова (3), то виконується й умова (4).

Доведення. Застосовуючи лему 1 до функцій G та $e^{-\frac{2\sigma}{\pi}z \ln z}$ і покладаючи $z = x > 0$, маємо

$$\ln \left| G(x) e^{\frac{2\sigma}{\pi} x \ln x} \right| = cx + \operatorname{Re} \left\{ \frac{1}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} Q(t, x) \ln \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right| dt \right\}.$$

Оскільки

$$\operatorname{Re} \left\{ \frac{1}{\pi} Q(t; x) \right\} = \frac{-t^2 x^3 + x + 2t^2 x}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)},$$

то

$$\begin{aligned} \frac{\ln \left| G(x) e^{\frac{2\sigma}{\pi} x \ln x} \right|}{x} &= c + \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{-t^2 x^2 + 1 + 2t^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right| dt = \\ &= c - \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{t^2 x^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right| dt + \\ &+ \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{1+2t^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right| dt + \\ &+ \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{t^2 x^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \frac{1}{\left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|} dt - \\ &- \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{1+2t^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \frac{1}{\left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|} dt = \\ &= c - I_1 + I_2 + I_3 - I_4. \end{aligned}$$

Оцінимо відповідні інтеграли:

$$\begin{aligned} I_1 &= \frac{1}{p} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{t^2 x^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \left(\left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|^p \right) dt \leq \\ &\leq \frac{1}{p\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{t^2 x^2}{(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|^p dt \leq \\ &\leq \frac{1}{p\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|^p dt < +\infty; \end{aligned}$$

вважаючи, що $x > 1$, маємо

$$\begin{aligned} I_4 &\leq \frac{2}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{1}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{\left| G(it) e^{-\sigma|t|} \right|} dt \leq \\ &\leq \frac{2}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{1}{(1+t^2)^2} \left(\ln^+ \frac{1}{\left| G(it) \right|} + \sigma|t| \right) dt = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= c_2 + \frac{2}{\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{1}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)|} dt = \\
&= c_3 + \frac{2}{\pi} \int_{|t| \geq 1} \frac{1}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)|} dt.
\end{aligned}$$

Останнє отримуємо з того, що за лемою $1 \ln |G(it)| \in L^1[-1; 1]$. Далі

$$\begin{aligned}
&\int_1^{+\infty} \frac{1}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)|} dt \leq \int_1^{+\infty} \frac{1}{t^2} dt \int_1^t \frac{1}{s^2} \ln^+ \frac{1}{|G(is)|} ds = \\
&= \frac{1}{t^2} \int_1^t \frac{1}{s^2} \ln^+ \frac{1}{|G(is)|} ds \Big|_1^{+\infty} + \int_1^{+\infty} \int_1^t \frac{1}{s^2} \ln^+ \frac{1}{|G(is)|} ds \frac{2}{t^3} dt \leq \\
&\leq c_4 + c_5 \frac{\ln t}{t^2} \Big|_1^{+\infty} + c_5 \int_1^{+\infty} \frac{\ln t}{t^3} dt < c_6.
\end{aligned}$$

Це одержуємо з того, що

$$\int_1^t \frac{1}{s^2} \ln^+ \frac{1}{|G(is)|} ds \leq \frac{4}{3} \int_1^{2t} \left(\frac{1}{s^2} - \frac{1}{(2t)^2} \right) \ln^+ \frac{1}{|G(is)|} ds \leq c_7 \ln t + c_7,$$

тому що за лемою 1

$$\begin{aligned}
&\frac{1}{2\pi} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ \frac{1}{|G(it)|} dt = \\
&= \frac{1}{2\pi} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ |G(it)| dt + c_8 \leq c_9 + c_{10} \ln t.
\end{aligned}$$

Аналогічно

$$\int_{-\infty}^{-1} \frac{1}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)|} dt \leq c_{11},$$

тому $I_4 \leq c_{12}$. Далі

$$\begin{aligned}
I_3 &\geq \int_{1 < |t| \leq x} \frac{t^2 x^2}{\pi(1+t^2)^2(t^2+x^2)} \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}} dt \geq \\
&\geq \frac{1}{2\pi} \int_{1 < |t| \leq x} \frac{t^2}{(1+t^2)^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}} dt \geq \\
&\geq \frac{1}{8\pi} \int_{1 < |t| \leq x} \frac{1}{t^2} \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}} dt \geq
\end{aligned}$$

$$\geq -\frac{1}{8\pi} \int_{1 < |t| \leq x} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{x^2} \right) \ln |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt.$$

Тому за умовою леми $\lim_{x \rightarrow +\infty} I_3 = +\infty$. Оскільки $I_2 > 0$, то

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln |G(x)e^{\frac{2\sigma}{\pi}x \ln x}|}{x} = +\infty.$$

Лема 4. Якщо $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$ і виконується умова (4), то виконується й умова (2).

Доведення. Припустимо, що умова (2) не виконується, тобто

$$(\exists c \in \mathbb{R}) : G(z) \exp \left\{ \frac{2\sigma}{\pi} z \ln z - cz \right\} \in H^p(\mathbb{C}_+). \quad (5)$$

Тоді [10, с. 139]

$$\left| G(z) \exp \left\{ \frac{2\sigma}{\pi} z \ln z \right\} \right| \leq \frac{e^{cx}}{\sqrt[p]{x}}.$$

Тому $\ln |G(x)| + \frac{2\sigma}{\pi} x \ln x \leq cx$, якщо $x \geq 1$, що суперечить умові (4).

Лема 5. Якщо $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, $h(t) \equiv \text{const}$, $f(z) \neq 0$ для всіх $z \in \mathbb{C}_+$ і виконується умова (2), то виконується й умова (1).

Доведення. Нехай умова (1) не виконується. Тоді

$$(\exists c \in \mathbb{R}) (\forall r > 1) : \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt > c. \quad (6)$$

Оскільки $G(it)e^{-\sigma|t|} \in L^p(\mathbb{R})$, то

$$\begin{aligned} & \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}| dt = \\ &= \frac{1}{p} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}|^p dt \leq \\ & \leq \frac{1}{p} \int_{1 < |t| \leq r} |G(it)e^{-\sigma|t|}|^p dt < +\infty, \end{aligned} \quad (7)$$

а тому з (6) маємо

$$\int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{r^2} \right) \frac{1}{\ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}|} dt < c_1.$$

Враховуючи, що за лемою $1 \ln |G(it)| \in L^1[-1; 1]$, оскільки $G \in H_\sigma^p(\mathbb{C}_+)$, отримуємо

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}|} dt =$$

$$\begin{aligned}
&= \int_{-1}^1 \frac{\ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}}}{1+t^2} dt + \overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \frac{\ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}}}{1+t^2} dt = \\
&= c + \overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \frac{\ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}}}{1+t^2} dt \leq \\
&\leq c + \frac{4}{3} \overline{\lim}_{r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{(2r)^2} \right) \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}} dt \leq \\
&\leq c + \frac{4}{3} \overline{\lim}_{2r \rightarrow +\infty} \int_{1 < |t| \leq 2r} \left(\frac{1}{t^2} - \frac{1}{(2r)^2} \right) \ln^+ \frac{1}{|G(it)e^{-\sigma|t|}} dt < +\infty.
\end{aligned}$$

Аналогічно з (7) отримуємо

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \frac{\ln^+ |G(it)e^{-\sigma|t|}}{1+t^2} dt < +\infty,$$

тому

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \frac{|\ln |G(it)e^{-\sigma|t|}|}{1+t^2} dt < +\infty.$$

Тоді з [11 с. 189, 190], оскільки функція $G(z)e^{\frac{2\sigma}{\pi}z \ln z}$ не має нулів у \mathbb{C}_+ і її сингулярна гранична функція є тотожною сталою, отримуємо, що виконується (5), а це суперечить умові (2).

Лему доведено.

1. Седлецкий А. М. Эквивалентное определение пространств H^p в полуплоскости и некоторые приложения // Мат. сб. – 1975. – **96**, № 1. – С. 75 – 82.
2. Винер Н., Пели Р. Преобразование Фурье в комплексной области. – М.: Наука, 1963. – 256 с.
3. Виницький Б. В. О нулях функций, аналитических в полуплоскости, и полноте систем экспонент // Укр. мат. журн. – 1994. – **46**, № 5. – С. 484 – 500.
4. Виницький Б. В. Про нулі деяких класів функцій, аналітичних в півплощині // Мат. студ. – 1996. – **6**, № 1. – С. 67 – 72.
5. Виницький Б. В., Дільний В. М. Про необхідні умови існування розв'язків одного рівняння типу згортки // Там же. – 2001. – **16**, № 1. – С. 61 – 70.
6. Fedorov M. A., Grishin A. F. Some questions of the Nevanlinna theory for the complex half-plane // Math. Phys., Anal. and Geom. – 1998. – **1**. – P. 223 – 271.
7. Виницький Б. В. Рівняння згортки і кутові граничні значення аналітичних функцій // Допов. НАН України. Сер. А. – 1995. – № 10. – С. 13 – 17.
8. Виницький Б. В. Про розв'язки однорідного рівняння згортки в одному класі функцій, аналітичних в півсмузі // Мат. студ. – 1997. – **8**, № 1. – С. 41 – 52.
9. Дільний В. М. Деякі властивості функцій, аналітичних у півплощині, та їх застосування: Автореф. дис. ... канд. фіз.-мат. наук. – Львів, 2002. – 16 с.
10. Кусис П. Введение в теорию пространств H^p . – М.: Наука, 1984. – 368 с.
11. Гофман К. Банаховы пространства аналитических функций. – М.: Изд-во иностр. лит., 1963. – 306 с.

Одержано 30.05.2005,
після доопрацювання – 04.11.2005